

gaa over til Kommunerne, for at Kommunernes Byrder derved kunne lettes. Naar man ser herpaa, kan jeg ikke se rettere end, at det er det selv samme Princip, der ligger til Grund her. Jeg kan ikke se andet end, at hvis dette Lovforslag gennemføres, vil det ikke sige andet, end at de nuværende Ejere af Hartkornet faa en Gave. Spørgsmaalet bliver da dette, hvor er Forskellen, og er der overhovedet nogen Forskel? Jeg tror, man kan sige, at der er den Forskel, at dersom det Skattelovforslag, som den højtærede Minister har forelagt, gennemføres, bliver det Godsejerne og Proprietæerne, de, der ere ved den gode Ende, der faa den største Fordel, medens det Lovforslag, vi have stillet bøder paa en gammel Uretfærdighed, der i lange Tider har været begaaet mod den danske Bondestand. Gaar man imidlertid ud fra, at en Lettelse af Tienden er en Gave, og at det ikke er rigtigt at give en saadan Gave, vil alt Reformarbejde dermed standses. Jeg kan ikke indse, hvorledes man kan lette Byrden enten for en Mand eller et Erhverv, uden at man derved giver en Gave. Op hæver man Tolden for visse Brugsartikler, vil det ikke sige andet, end at Forbrugerne af disse Artikler faa en Gave. Jeg mener, at det at give en Gave særligt til dem, der lide og længe have lidt Uret, er noget, der er saa selvfølgelig, og som maa og skal følge med al Reformlovgivning. Gaar man ud fra den Teori, at det er uretfærdigt at give en Gave, bliver Resultatet, at man aldrig mere kan ophæve gammel Uret; man slaar derved fast, at gammel Uret ikke maa ophæves, og det kan jeg ikke tro, er den højtærede Ministers Mening. Jeg tror ogsaa, at den højtærede Regering, naar den kommer til at se rigtigt paa dette Forhold, vil være med til at hæve den gamle Uretfærdighed. Der er ogsaa fra Regeringens Side fremsat den Anke, at Forslaget stiller alt for store Krav til Statskassen. Det kan jeg dog ikke indrømme. Det bliver ganske vist 1 Mill. Kr. om Aaret; men Statskassens Status er god, det har den højtærede Minister selv erklæret oppe i Landstinget. Det forekommer mig i det hele taget ikke, at der er nogen Grund til at være saa ømskindet over for Statskassen, navnlig saa længe vi have mange Millioner i Indtægt og Formue, hvoraf der ikke svares direkte Skat til Staten. Lad os først faa en saadan Skat, saa tror jeg, det nok skal vise sig, at der er Penge nok til alle nyttige Reforme, og saa ville vi ogsaa nok faa større Spar-

sommelighed indført i Statshusholdningen paa andre Omraader. Jeg tror derfor ikke, at vi skulle være saa ængstelige paa Statskassens Vegne over for de Krav, der stilles ved dette Lovforslags Gennemførelse. Jeg kan fuldstændig slutte mig til Bemærkningen fra det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Scavenius) om, at Tiendejerne skulle have fuld Erstatning, og vi Forslagsstillere have ogsaa været os dette bevidst. Tienden har i Tidens Løb saa ofte været Genstand for Køb og Salg, at den er en virkelig Ejendom, for hvilken der maa gives fuld Erstatning. Hvor vidt det 24-dobbelte er det rigtige eller ej, skal jeg ikke udtale mig om, og heller ikke om hvor vidt det skulde være 1 eller $\frac{1}{2}$ Gang højere eller lavere. Jeg er tilbøjelig til at tro, at vi ogsaa der have truffet det rette. Hermed skal jeg anbefale Forslaget. Jeg haaber i Modsætning til det ærede Medlem for Københavns 2den Valgkreds (Wagner), at Forslaget vil møde Velvilje og Forstaaelse oppe i Landstinget, saa at det kan lykkes at faa denne Sag løst. Det er et Spørgsmaal, der trænger sig frem, og vi maa sikkert kunne komme til en Løsning deraf.

Dalsgaard: Det forekom mig ikke, at det ærede Medlem for Køge (Alberti) var heldig i at afkræfte Berettigelsen af de Anker, jeg fremkom med mod Enkeltheder i Lovforslaget, men det skal jeg dog ikke komme dybt ind paa nu. Det ærede Medlem mente ikke, at der vilde blive nogen Vilkaarlighed ved Afgørelsen af, hvilke Tiendeydere der først skulde have deres Tiende afløst, og hvilke der skulde vente til senere. Det skulde nemlig gaa i den Orden, hvori Tiendeyderne forlangte Afløsningen, og saa kunde der ikke komme nogen Vilkaarlighed frem, og særlig mente det ærede Medlem, at der ikke vilde kunne komme nogen Vilkaarlighed i Afgørelsen af dette Spørgsmaal, naar Tiendekommissærerne bleve godt instruerede fra Regeringens Side. Jeg tror nu, at man fra den ærede Ordførers Side overvurderer den Betydning, disse Instrukser kunne have; lignende Opfattelse kom ogsaa frem forleden fra denne Side. Jeg tror nu ikke, at hverken Instrukser eller noget andet, som Forslaget nu er affattet, kan afværge, at der kommer nogen Vilkaarlighed frem ved Afgørelsen af, hvilke Tiender der først skulde afløses, og hvilke der skulde vente en Aarrække. Som Forslaget nu er, vil, som jeg nævnte før, Afgørelsen af, hvem der kommer først, eller hvem der skal vente indtil en Menneskealder, i første In-